

Ole Donner (DF):

I modsætning til hr. Aage Brusgaard går jeg ud fra, at det, vi behandler, er det samme, som fremgår af overskriften, og jeg skal bare kort sige, at vi kan støtte kulturministerens lovforslag.

Kulturministeren (Ebbe Lundgaard):

Jeg skal starte med at takke for den meget positive modtagelse, lovforslaget som sådant har fået, selv om der også var nogle detaljerede spørgsmål, som forhåbentlig kan afklares under udvalgsarbejdet.

Hovedhensigten med forslaget er at undgå at ulejlige Folketinget, hver gang der kommer fortolkningsproblemer i forbindelse med de allerede gældende EF-direktiver, som er omsat til dansk lovgivning. Forslaget giver kulturministeren mulighed for gennem bekendtgørelser at leve op til sådanne nye fortolkninger fra Fællesskabets side, så derfor udvider forslaget på ingen måde ministerkompetencen, men indfører lidt smidighed i behandlingen af disse problemstillinger.

Jeg skal i øvrigt sige, at Danmark ikke har haft nogen sager, der har været berørt af bemeldte direktiv fra 1993, og derfor er det en sag af mere teknisk karakter, vi står og drøfter her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 185: Forslag til lov om pligtaflevering af udgivne værker.

Af kulturministeren (Ebbe Lundgaard). (Fremsat 12/3 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Poul Qvist Jørgensen (S):**

Hensigten med det forslag til ændring af den gældende pligtafleveringslov, kulturministeren her fremsætter, og som ophæver det nu forældede skel mellem bøger og andre medier, er, at alle udgivne værker for fremtiden skal være tilgængelige for offentligheden, og for god ordens skyld og også af sikkerhedsmæssige grunde skal de fremover fremsendes i to eksemplarer, der skal opbevares på henholdsvis Det Kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket.

Af brugervenlige grunde kommer der nu en lille forbedring, så man kan nøjes med at sende værkerne til ét af stederne, der så distribuerer dem videre til det andet sted. Desuden skal afleveringspligten udvides til at gælde alle værktyper og ikke blot bøger.

Som ministeren har påpeget i sin pressemeddelelse om afleveringspligten, har vi her i Danmark haft en sådan ordning med aflevering af udgivelser i præcis 300 år, mens den gældende lov er noget yngre, nemlig fra 1927. Vi er altså i et dobbelt jubilæumsår, og jeg forstår, at det vil blive markeret på forskellig vis.

I takt med, at Gutenbergs fortræffelige opfindelse har fået selskab af andre former for massekommunikation, er tiden nu inde til at udvide lovens gyldighedsområde. Vi har især i de sidste 20 år oplevet en eksplosion i omfanget af kommunikationsmidler, der efter vores opfattelse må og skal sidestilles med bogen som kulturbærende medium.

Vi taler i dag om kulturspredning gennem bøger, lydbøger, bånd, cd'er, cd-rom'er, videoer, laserdisks, disketter og snart sagt enhver elektronisk formidlingsform. Disse ting må naturligvis også fremover være omfattet af loven om pligtaflevering, og det må også sikres, at der eksisterer mulighed for afspilning. Derimod drømmer vi ikke om at ændre andre publikationsmedier end dem, der officielt er udgivet.

De få undtagelser – og de er jo i størrelsesordenen selskabssange, der strengt taget ikke lever op til lovforslagets § 1, stk. 5, hvor udgivelse og spredning defineres – må vi tale om i udvalget. Umiddelbart ser vi ikke nogen problemer heri, men jeg skal ikke skjule, at vi anser det for kedeligt, at vi fortsat må acceptere Danmarks Radios egen form for pligtaflevering. Vi må ligeledes påtale, at der også gælder en speciel ordning for film, skønt det skal indrømmes – også for at undgå misforståelser – at de opbevaringsmåder, der her er tale om, er fuldt forsvarlige.

Blandt de øvrige delområder eller frynser, der bør drøftes, er Danmarks Blindbiblioteks nye status som arkiv og pligtafleveringssted for bibliotekets produkter. Vi bør nok også tage en diskussion om mellemformer som plakater, der vistnok ikke rent umiddelbart kan opfattes som ting, der udgives på linje med bøger.

Vi har noteret os, at kulturministeren vil informere producenterne om den nye ordning, hvad der er fuldt forståeligt, når det drejer sig om at inddrage nye medier under afleveringspligten. Vi skal såmænd nok også få at vide, at det er vældig dyrt at leve op til for nogle af producenterne, men det problem må vi se at få klareret.

Vi ser alt i alt meget positivt på ministerens lovforslag, som vi vil fremme bedst muligt under udvalgsarbejdet, og vi vil ærligt talt gerne have forslaget vedtaget snarest og i hvert fald helst i jubilæumsåret.

Bertel Haarder (V):

Da Venstres ordfører, fru Ester Larsen, sidder begravet i Sundhedsudvalget og behandler regeringens forslag om et midlertidigt prisstop for lægemidler, skal jeg hermed fremlægge Venstres synspunkter i denne sag:

Det er sjældent, en lov får lov til at gælde uantastet i 70 år. I 1927 så verden og informationsbilledet imidlertid anderledes ud end i dag, så det er jo ikke mærkeligt, at et område, der er så teknisk præget, trænger til revision rent lovmæssigt. Det er vigtigt, at vi på forsvarlig måde sikrer kulturarven for eftertiden. Den tekniske udvikling er forløbet hurtigt, og specielt på dette felt vil den nok løbe endnu hurtigere i fremtiden. Det er derfor en næsten uoverkommelig opgave at forme en lov, som er rummelig nok til at kunne indeholde alle former for udgivelser over en længere årrække, så derfor var det måske en idé med en revisionsbestemmelse.

Det fremgår af bemærkningerne, at det er tanken, at litografier og andre 1-blads-kunstryk skal undtages i henhold til § 9, stk. 3. Det er vi enige i, og vi kunne i øvrigt godt tænke os, at det fremgik præcist af selve lovteksten. Mere præcision er også ønskelig andre steder i lovforslaget, f.eks. vedrørende inddragelse af fotografier under afleveringspligten. Hvem påhviler i øvrigt afleveringspligten her? Er det fotografen, er det billedbureauet eller fotolaboratoriet?

At lade afleveringspligten overgå fra et fremstillingsprincip til et udgivelsesprincip er sikkert rigtigt og fornuftigt, men det giver en række afgrænsnings- og definitionsproblemer, som vi ikke synes er tilstrækkeligt belyst. Som eksempel kan jeg nævne problemet med digitale udgivelser med hyppig opdatering.

Vi har noteret os, at lovforslaget oplyser om omkostningerne for det offentlige; men hvad med den økonomiske byrde for dem, der skal aflevere udgivelserne?

Venstre er, som det fremgår, enig i forslagets intentioner, selv om vi er lidt bekymrede over opgavens fremtidige omfang, fordi lovforslaget omfatter et væsentlig større antal udgivelser. Da afleveringspligten nu skal omfatte værker, som kun kan gøres tilgængelige ved hjælp af særligt apparatur, vil det være en løbende opgave at overføre disse værker fra f.eks. lydbånd og grammofoner til nyere medier. Datamaskiner forældes jo hurtigt, så værkerne skal overføres løbende, så de kan distribueres med den nye tids tekniske udstyr.

Der er altså problemer nok, men Venstre vil deltage aktivt i udvalgsarbejdet og kan som sagt fuldt ud støtte intentionerne i forslaget.

Torben Rechendorff (KF):

I virkeligheden er det jo sådan på det kulturelle område, at der er nogle fagområder, hvor det er utrolig svært overhovedet at lave lovgivning – altså vel at mærke hvis den lovgivning, man laver, ikke skal være forældet, samme dag den bliver vedtaget. Det gælder selvfølgelig først og fremmest for medielovgivningen, men det er også tilfældet, når det gælder den slags ting, vi taler om i dag, altså pligtaflevering, hvor vi unægtelig har at gøre med en lov, som må have været forældet i mange år.

I virkeligheden kan man spørge, og det er vel de skiftende regeringer, man må spørge: Hvorfor i alverden er der egentlig ikke blevet gjort noget ved det før nu? Pligtafleveringsloven fra 1927, der i væsentlig grad omfatter trykt materi-

ale i form af bøger; har unægtelig været forældet i nogle år, og derfor tror jeg egentlig ikke, vi kan beskæftige os med dette her uden at sige til hinanden, at vi enten må imødesee jævnlige revisioner eller indføre bestemmelser i lighed med dem, vi drøftede ved det foregående lovforslag, nemlig en vis bemyndigelse til ministeren til at være fleksibel på området. Det kan vi måske drøfte nærmere i udvalget.

Vi er enige i intentionen med lovforslaget. Vi er enige i punktet om udgivelseskriteriet i stedet for fremstillingsmåden, og vi er enige i, at de nye medier – fotografiske reproduktioner, plader, kassetter, videogrammer, digitale udgivelser osv. osv. – naturligvis må underlægges samme pligtaflevering som det bogtrykte materiale. Men når man kigger på høringssvarene, hvad jeg kun har haft overfladisk lejlighed til af tidsmæssige grunde, fremgår det af i hvert fald en del af dem, at nogle gerne ville have haft endnu mere med.

Kort sagt: Jeg tror, vi i udvalget kommer til at diskutere spørgsmålet om afgrænsning lidt mere grundigt, og vi kommer i den forbindelse også til at diskutere, om det i virkeligheden er en halv løsning med hensyn til radio, fjernsyn og film. Ministeren gør i bemærkningerne opmærksom på, at de medier ikke er med, men betyder det, at den ordening, vi har i dag, er tilfredsstillende, eller hvad? Det må vi dykke lidt nærmere ned i under udvalgsbehandlingen.

Det samme gælder den økonomiske side af lovforslaget. Hvad med de byrder, der måtte blive pålagt udgiverne? Har vi tilstrækkelig styr på dem, og er de så små som overhovedet muligt, så udgiverne kan leve op til lovens bestemmelser?

Kort sagt: Der er nogle ting, vi vil drøfte nærmere i Folketingets Kulturudvalg, men der er tilslutning fra vores side til, at vi får tingene på plads så hurtigt som muligt.

Margrete Auken (SF):

Selve bestemmelsen om pligtaflevering er en utrolig morsom og god bestemmelse. Fra jeg første gang hørte om den som lille pige, har jeg ment, det var fantastisk, at man sikrede sig alt – altså også konfirmationssangene, som det faktisk er en skam at man ikke har gjort lidt mere ud af. Og hvis man har en sådan grundholdning til et lovkompleks, inden man overhovedet har set det, er man præcis så velvillig, som vi også er i SF over for forslaget her. På den anden side er vi også taknemmelige over, at det ikke er os ale-

ne, der skal finde ud af, hvordan man kan få tingene til at fungere på de nye betingelser.

Det har været godt at høre, at de foregående ordførere er opmærksomme på, at vi måske står med en lov, der er forældet, inden vi har gjort den færdig. Det er der noget der tyder på, fordi vi har en række problemer, som er uløste. Men med hensyn til den gældende lov, som åbenbart har vist sig at være rigtig god, tror jeg nu nok, der må være sket noget med den siden 1927. Jeg kan ikke rigtig forestille mig, at den har ligget i sin helt sakrosankte montre siden da.

Men nu bliver den altså renoveret, så den kan komme til at virke, som den bør, og vi vil selvfølgelig ikke alene støtte forslagens intentioner, men også tage del i alt det arbejde, der skal gøres for at gøre det så brugbart som muligt. Der er allerede peget på en række områder, der skal ses nærmere på, og jeg vil ikke gentage, hvad de foregående ordførere har sagt.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Med hensyn til dette forslag kan jeg meddele kulturministeren, at han kan regne med Enhedslistens støtte.

Forslaget har til hensigt at inddrage trykt information, der fremstilles uden for de egentlige trykkerier, og værker, der ikke er trykt, men udgives under andre former, under pligtafleveringsbestemmelsen. Vi støtter, at loven udvides til at omfatte en række værker, som i dag ikke er omfattet af ordningen, altså digitale værker m.v. Vi mener ikke, lovforslaget og selve ideen om pligtaflevering er i modstrid med ophavsretsloven, og vi konstaterer, at der – så vidt vi kan bedømme – er et fint samspil mellem offentlighed og ophavsretshaver. Og skulle der være problemer i denne sammenhæng, bl.a. inden for billedautorområdet eller andre områder, er vi villige til at se på det i udvalgsarbejdet.

Kulturministeren (Ebbe Lundgaard):

Også her skal jeg takke for den overvældende positive modtagelse, lovforslaget har fået.

Hr. Bertel Haarder efterlyste en revisionsbestemmelse, og det kunne jeg for så vidt godt tilslutte mig. Men som også flere ordførere har sagt, tror jeg ikke, en bestemmelse om revision om 2 år ville være hensigtsmæssig, idet det kan blive nødvendigt at gøre det meget tidligere. Jeg tror, vi alle sammen er meget opmærksomme på, at det kan blive nødvendigt at revidere loven meget hurtigt, og jeg synes, det er værd at overveje hr. Rechendorffs forslag om, hvorvidt

der kunne udarbejdes en bestemmelse om bemyndigelse til ministeren til at foretage mindre ændringer, så vi ikke skal lave en lovændring, hver gang der kan tages nye områder ind.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at lovforslaget har været til høring, og at der generelt har været stor tilfredshed med det rundt omkring. Der er dog to områder, man gerne ville have haft med, men hvor der er nogle hængepartier. Det ene er de dynamiske databaser, hvor der er både tekniske og juridiske problemer, som ikke er afklaret. Derfor kunne det medie ikke komme med, men det kan ske snart, og så står vi over for at måtte foretage en ændring.

Det andet område er film og radio- og tv-udsendelser, hvor der er et ophavsretligt problem, som ikke er afklaret, og det kunne vi ikke vente på, selv om vi har ventet siden 1927. Der var nemlig et ønske om at få ændringen nu, så vi må undlade disse ting, som meget hurtigt kan presse sig på og gøre en ændring af loven nødvendig.

Jeg har ikke mange flere kommentarer, blot lidt til hr. Rechendorffs og hr. Bertel Haarders bemærkninger om den økonomiske byrde for producenterne, der skal pligtafløvere: Det er vores vurdering, at den byrde må være overkommelig. Man skal aflevere to eksemplarer ét sted. Der var undervejs i processen en overvejelse om at pålægge producenterne at sende værkerne to forskellige steder hen, men pligten til at placere dem to steder påtager staten sig altså. Derfor tror jeg, det bliver en overkommelig opgave, og det var heller ikke et væsentligt argument i høringssvarene, at det skulle være noget, der væltede læsset for producenterne.

Jeg siger tak for tilsagnene om støtte, og jeg skal også tilsige Kulturudvalget alt muligt samarbejde i den videre proces frem mod den endelige vedtagelse af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette

forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 166: Forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og lov om planlægning. (Offentlighed i frednings- og bevaringsarbejdet og støtte til fredede og bevaringsværdige bygninger m.v.).

Af miljø- og energiministerens (Svend Auken). (Fremsat 19/2 97).

Sammen med denne sag foretoges:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 167: Forslag til lov om regionale faglige kulturmiljøråd.

Af miljø- og energiministerens (Svend Auken). (Fremsat 19/2 97).

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om bevaring af bevaringsværdige bygninger.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) og Keld Albrechtsen (EL). (Fremsat 29/1 97).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministerens (Svend Auken):

Jeg er overordentlig tilfreds med, at vi får debatten om Enhedslistens beslutningsforslag samtidig med drøftelsen af regeringens to lovforslag om kulturmiljøet. Alle tre forslag er nemlig båret af to fælles principper, to fælles holdninger.

Det første af disse principper er, at befolkningens indflydelse på bygningsfredningen og bygningsbevarelsen skal øges, og det andet princip er, at kommunernes indsats på bevaringsområdet skal styrkes. Selvfølgelig kan man altid diskutere, hvordan man kan fremme disse mål, og jeg peger naturligvis på de to lovforslag, regeringen har fremsat.

Enhedslistens beslutningsforslag vedrører tre lovområder, nemlig planloven, bygningsfred-